

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

NAIH nyilvántartási szám: 40689

Az alapvető jogok biztosának
és
a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó helyettesének

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-412/2018. számú ügyben

Érintett szerv: Nagyatád Város Önkormányzata
Barcs Város Önkormányzata
Somogy Megyei Kormányhivatal

2018.

**Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó
helyettesének
Közös jelentése
az AJB-412/2018. számú ügyben**

Előadó: dr. Litkey Orsolya

Az eljárás megindítása

A panaszos az otthonával szomszédos ingatlanon felhalmozott hulladékkal kapcsolatos hatósági eljárások eredménytelensége miatt kérte segítségünket. Beadványában előadta, hogy bár szomszédját kötelezték a hulladék megfelelő módon való elszállíttatására, annak végrehajtása nem történt meg, és panaszos véleménye szerint az önkormányzat nem tett meg mindent a kötelezés kikényszerítése érdekében.

A panasz alapján felmerült a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményének, az egészséges környezethez és a testi és lelki egészséghez való alapjog sérelmének, illetve közvetlen veszélyének a gyanúja, ezért vizsgálatot indítottunk. Ennek során az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján tájékoztatást kértünk az ügyben érintett Nagyatád Város Önkormányzatának jegyzőjétől (nagyatádi jegyző), illetve Barcs Város Önkormányzatának jegyzőjétől (barcsi jegyző), továbbá a Somogy Megyei Kormányhivataltól (Kormányhivatal).

Érintett alapvető jogok

- *a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelménye* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés „Magyarország független, demokratikus jogállam.”]
- *az egészséges környezethez való jog* [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés „Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. (2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.”]
- *a testi és lelki egészséghez való jog* [Alaptörvény XX. cikk „(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”]

Alkalmazott jogszabályok

- Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény)
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.)
- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.)
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.)
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.)
- A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hgt.)
- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)
- A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Ht.)
- A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet

A megállapított tényállás

A panaszos otthona melletti ingatlanon a szomszéd az elmúlt évek során nagy mennyiségű, különböző fajtájú hulladékot halmozott fel.

A panaszos által megküldött iratanyagban szerepel, hogy Nagyatád Város Önkormányzatának Hivatásos Tűzoltósága 2009. december 18-án helyszíni szemlét tartott a panasszal érintett ingatlanon, amelynek során megállapították, hogy „a Petőfi utcai oldalon 8.9 m szélességben, a Gyár utcai oldalon 4.8 m szélességben, ezen telekhatárok, továbbá az É-i telekhatár és a D-i oldalon az utcafronti részek végpontjait összekötő képzeletbeli egyenes által határolt területen legalább a kerítések magasságig (1.9 m a téglakerítés), a Gyár utca felőli részen kialakított fa házikó magasságáig tárolnak vegyesen papír, ruha, fa és műanyag éghető anyagokat és téglát.” A helyszínen tapasztaltak alapján a tűzoltóság 2010. január 6-án kelt 767/12/2009. számú határozatában az ingatlan tulajdonosát az éghető anyagok vonatkozásában kötelező tárolási távolság betartására kötelezte.

A nagyatádi jegyző tájékoztatása szerint a hulladék felhalmozás tényét a közterület-felügyelet 2012. októberében állapította meg. A jegyző ezt követően megkereste a feladatkörében esetlegesen érintett illetékes szerveket, így a nagyatádi tűzoltóságot, a népegészségügyi hatóságot és a Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséget (a továbbiakban: Felügyelőség) a hatékonyabb intézkedések meghozatala érdekében. A Felügyelőség 2012. november 28-án kelt 3295-4/2012. számú levelében – jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztva – tájékoztatta a nagyatádi jegyzőt, hogy jelen ügyben ő rendelkezik első fokú környezetvédelmi hatósági jogkörrel.

Míndeközben a hulladék felhalmozás miatti lakossági bejelentést az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség 14/4103-2/2013. számú végzésében szintén a nagyatádi jegyzőhöz tette át további intézkedések megtétele érdekében.

A panaszos által megküldött iratanyag részét képezi a Somogy Megyei Kormányhivatal Nagyatádi Járási Hivatala Népegészségügyi Intézetének 2013. február 12-én kelt, a nagyatádi jegyzőnek küldött levele is, amely a következőket tartalmazza:

„Munkatársam a (panaszos által tett) bejelentést 2013. február 04-én kivizsgálta, s megállapította, hogy ... házfala kb. 15 méter hosszon rádőlt a bejelentő ingatlanára, így ott közlekedni nem lehet. A fal mögött ... ingatlana teljes alapterületén fel vannak halmozva különböző dolgok: hulladékok, ládák, egy rogyadozó fabáz. A helyszíni szemlén ugyan munkatársam nem tudott meggyőződni a rovar-, rágcsálók jelenlétéről, de a fennálló állapotok egyértelműen azt sugallják, hogy a potenciális veszély fennáll azok elszaporodásához. Annál is inkább állítható ez, mivel a bepanaszolttal szemben ugyanezen kifogások miatt már 2011-ben is volt képviselői bejelentés, melyet akkor is áttettünk intézkedésre Önhez, de ismereteink szerint intézkedés nem történt.

Járványügyi szempontból intézkedés nem szükséges, az ingatlan rendbetétele amúgy is feltétele lenne az irtás hatékony kivitelezésének. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy súlyosan beteg ember, és elmondása szerint a szomszéd ingatlanának látványa, a rágcsálók elszaporodásától és azok által terjesztett betegségektől való félelme tovább rontja egészségi állapotát, életminőségét. Fentiekre tekintettel az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény 141. §. (5) bekezdés értelmében a panaszbejelentéssel kapcsolatban megállapítom hatásköröm hiányát, ezért azt intézkedés céljából mellékelten megküldöm.”

Előbbiek alapján a nagyatádi jegyző 2013. április 4-én indította meg eljárását az ingatlanon elhelyezett hulladék ügyében, majd 2013. május 6-án MVG/1206-3/2013. számú határozatában a tulajdonost, mint a hulladék birtokosát a települési szilárd hulladék és egyéb csomagolási hulladék ingatlanán történő jogellenes elhelyezésének megszüntetésére, továbbá a felhalmozott hulladék elszállítására és kezelésére kötelezte.

A kötelezett fellebbezése nyomán a Kormányhivatal 2013. december 18-án kelt SOB/2/981-4/2013. számú végzésében az előbbi határozatot megsemmisítette, és az első fokon eljáró hatóságot új eljárás lefolytatására utasította.

Az új eljárás során megtartott helyszíni szemle után előterjesztett beadványában a panaszolt a jegyző és a polgármesteri hivatal más vezetői és munkatársai tárgyszerű és objektív eljárását megkérdőjelező kijelentést tett. A nagyatádi jegyző relatív kizárási okra hivatkozással más eljáró hatóság kijelölését kérte a Kormányhivataltól, amely annak helyt adva 2014. február 18-án kelt, SOB/2/195-2/2014. számú végzésében a hulladékgazdálkodási eljárás lefolytatására a barcsi jegyzőt jelölte ki.

A barcsi jegyző 2014. február 26-án meg is indította a szomszéddal szembeni környezetvédelmi (hulladékgazdálkodási) hatósági eljárást. A helyszíni ellenőrzések során¹ megállapította ő is, hogy a panasszal érintett ingatlanon jogellenesen elhelyezett háztartási hulladék, veszélyes hulladék (autógumi és pár festékes vödör)², építési-bontási hulladék³, vegyes hulladék (ruhadarabok, üveg, műanyag, papír, fém, fa) található. *Ezen hulladékfajták becslött mennyisége összesen 100 m³.* A barcsi jegyző Hivatalunknak küldött tájékoztatójában hangsúlyozta, hogy a helyszíni szemlék, meghallgatások csak többszöri értesítést és idézést követően voltak lefolytathatók. Majd 2014. december 17-én kelt, 2435-28/2014. számú határozatában az ingatlanon felhalmozott hulladék elszállítására adott ki kötelezést.

A kötelezett fellebbezéssel élt a határozat ellen, melyet a Kormányhivatal 2015. február 27-én kelt SOB/2/229-3/2015. számú határozatával elutasított. A másodfokú döntéssel szemben a kötelezett bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyet a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. november 13-án kelt 2014.K.27.100/2015/13. számú ítéletével elutasított. *Azaz Barcs Város Jegyzőjének 2435-28/2014. számú határozata 2015 novemberében végrehajthatóvá vált.*⁴

A jegyzői tájékoztató szerint⁵, a jogerős közigazgatási határozat végrehajtása ügyében 2016. február 29-én felszólította a panaszoltat, hogy kötelezettségének 2016. március 16-ig tegyen eleget. A jegyző a fenti határidőt a kötelezett kérése alapján 2016. április 30-ra módosította, felhívva a figyelmét arra, hogy további határidő-hosszabbításra nincs lehetőség.

A végrehajtás ellenőrzése céljából 2016. május 12-én helyszíni szemlét tartottak, ahol megállapításra került, hogy a kötelezett kötelezettségének továbbra sem tett eleget. A helyszíni ellenőrzés során tájékoztatást adtak a mulasztás lehetséges jogkövetkezményeiről, amelynek hatására a kötelezett ismét ígéretet tett arra, hogy a felhalmozott hulladékot az ingatlanáról 2016. június 15-ig elszállítja.

A jegyző 2016. május 31-én ismételt helyszíni szemlét tartott, melynek során megállapításra került, hogy a kötelezett nem kezdte meg az ingatlanán felhalmozott hulladék elszállítását, az együttműködésre nem mutat hajlandóságot.

A kötelezett 2016. június 20-án, illetve június 27-én az ingatlanán felhalmozott hulladék elszállítására kötelező határozat végrehajtásával kapcsolatos eljárásban kizárási okot jelentett be a barcsi jegyzővel és a Kormányhivatallal szemben. A Kormányhivatal kizárási okra irányuló hatósági eljárást a Földművelésügyi Minisztérium Kfv/16/2017. számú végzésével megszüntette, majd ezt követően a jegyző kizárási okra irányuló kérelmet a Kormányhivatal 2017. február 14-én kelt SOB/2/329-2/2017. számú végzésében elutasította.

Mindezeket követően a barcsi jegyző árajánlatot kért egy, a felhalmozott hulladékok megfelelő elszállíttatására szakosodott cégtől. A kapott árajánlat (amely 2017. december 31-ig

¹A szemlén résztvevő tűzoltó őrnagy tájékoztatója szerint a tűzvédelmi hatóság előtt több bírságolási eljárás is lefolytatásra került az éghető anyagok szomszédos épületektől történő nem megfelelő elhelyezése miatt. A bírságolások ellenére az ügyben érdemi változás nem történt.

²Az autógumi elszállítását 2014. október 22-i határidővel vállalta a kötelezett, melynek megtörténtét a hatóság felé panaszos is igazolta.

³Amely törmelék Nagyatád Város Önkormányzata Jegyzőjének MVG/30-35/2014. számú tájékoztatója alapján a 2013-ban bedőlt északi oldalon található kerítésből származik.

⁴A Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 3.Kpfk.21.843/2015/2. számú végzésével helybenhagyta a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.100/2015/7. számú végzését, mellyel a kötelezett SOB/2/229-3/2015. számú határozat végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmét elutasította.

⁵A végrehajtási eljárás során kiadott iratokat nem mellékelte a jegyző Hivatalunknak küldött tájékoztatóhoz.

volt érvényes) szerint a végrehajtás várható költsége minimum 500.000 Ft +ÁFA lenne, melyben nem foglalatik benne a rakodás költsége.

A fenti kiadásokra a Barcsi Polgármesteri Hivatal költségvetésében nem áll rendelkezésre fedezet, ezért a jegyző kérte elkülönített fedezet biztosítását, de erre vonatkozó javaslatát a polgármester nem terjesztette a képviselő-testület elé. A polgármester a Kormányhivatal segítségét kérte az ügy megoldásához, mivel méltánytalannak tartja, hogy kijelölt eljáró hatóságként az egyik leghátrányosabb kistérség székhelytelepülése fizesse meg az évtizede fennálló helyzet megoldásának közel 1 millió forintba becsülhető költségét. A jegyzői tájékoztatás szerint a Kormányhivataltól nem érkezett válasz a megkeresésre. A jegyző a kötelezés végrehajthatóvá válását követően levélben kereste meg⁶ Nagyatád Város Jegyzőjét is és kérte közreműködését abban, hogy közösen találjanak megoldást az évek óta húzódó problémára, a megkeresésére azonban nem kapott választ.

A jegyző 2017. március 28-án ismételten felszólította a panaszoltat, hogy a hulladék elszállítására vonatkozó kötelezettségének tegyen eleget.

A barcsi jegyző végezetül tájékoztatásában kitért arra is, hogy véleménye szerint a kötelezett helyzetét a felhalmozott hulladék elszállítása nem oldaná meg, annak újratermelődése azonnal megindulna, esetében a lakhatását megoldva lehetne eredményt elérni.

A Kormányhivatal az ombudsmani megkeresésre jelezte, hogy „téves az az információ, hogy a panaszolt az önkéntes teljesítésre nem mutat hajlandóságot, 2 millió forint kölcsön biztosítását kérte a Kormányhivataltól, melynek megtörténtét követően 2 hónapon belül önkéntes teljesítést ígért”.

A Kormányhivatal tájékoztatása szerint Barcs Város Polgármesterétől az ügy megoldásának segítése érdekében hivatalos megkeresés nem érkezett, így arra válaszolni sem áll módjukban. 2017 áprilisa óta beadvány az ügyben a Kormányhivatalhoz nem érkezett, a jegyző által a döntés végrehajtására foganatosított intézkedésekről nem volt tudomásuk.

A Kormányhivatal az ombudsmani megkeresést követően - az abban foglalt kérdések teljes körű megválaszolása érdekében - tájékoztatást kért a barcsi jegyzőtől arról, hogy tárgyi ügyben a hatósághoz 2017 februárja óta milyen megkeresések érkeztek, illetve az ügyben milyen intézkedések történtek. Tájékoztatást kért arról is, hogy a helyszínen jelenleg milyen típusú és mekkora mennyiségű hulladék található. Eszerint a 2018. április 10-én elvégzett helyszíni szemle alkalmával⁷ megállapítást nyert, hogy a panaszolt ingatlanon „nőtt a hulladék a tavalyi mennyiséghez képest, az ingatlanon jelenleg papír, műanyag, fa, üveg és építési törmelék található.”

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

Az ombudsmani feladat- és hatáskört, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságokat az Ajbt. határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat, kötelező tagság alapján működő köztestület, a Magyar Honvédség, rendvédelmi szerv, közigazgatási jogkörben eljáró egyéb szerv e jogkörében, nyomozó hatóság vagy az ügyészség nyomozást végző szerve, közjegyző, törvényszéki végrehajtó, önálló bírósági végrehajtó vagy közszolgáltatást végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (a továbbiakban együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati

⁶ 2016. március 8-án kelt 1763-3/2016. számú levél

⁷ A szemle alkalmával sem a panaszolt, sem a szomszédai nem tartózkodtak otthon, így csak a kerítésen keresztül készült képek alapján volt megbecsülhető az ingatlanon található hulladék mennyisége.

lehetőségeket - ide nem értve a közigazgatási pert - már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Jelen ügyben az érintett helyi önkormányzatok jegyzői – környezetvédelmi (államigazgatási) hatósági jogkörében eljárva – hatóságnak minősülnek, ezért eljárásuk vizsgálatára az Ajbt. 18. § (1) bekezdése alapján kiterjed az ombudsman hatásköre.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

II. A vizsgált alapjogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye és az Ajbt. hatályba lépésével is követni kívánjuk a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, eljárásunk során irányadónak tekintjük a testület eddigi megállapításait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „*az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírói döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni*”.

1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előreláthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az állami és önkormányzati döntések jogszabályoknak való megfelelőségét is. Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság döntéseiben felhívta a figyelmet, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van, a jogállamiság elvéből folyó egyik legfontosabb alapkövetelmény ugyanakkor éppen a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.

A 72/1995. (XII. 15.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „*a jogbiztonságnak elengedhetetlen követelménye, hogy a jogalkalmazói magatartás - adott esetben: az államigazgatás és az önkormányzat döntési feladat- és hatáskörébe tartozó ügy törvényi szabályozás szerinti elintézésének időtartama - előre kiszámítható legyen. Az ügyfél közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem tehető függővé attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe utalt ügyben. A közigazgatásnak ugyanis alkotmányos kötelessége, hogy hatáskörét gyakorolja, azaz illetékességi területén a hatáskörébe utalt ügyben az erre megszabott idő alatt érdemi döntést hozzon. [...] A hivatalból indult eljárások többsége is kihat számos állampolgárra. A hivatalból kiadott határozat ugyanis többnyire életet, testi épséget, egészséget véd, illetve biztonságot, jogvédelmet nyújt az ügyben érintett kisebb vagy nagyobb közösség számára. Akár kérelemre, akár hivatalból indul tehát az eljárás, a közigazgatási határozat előírt időben történő kiadása jogos méretű magán- és - közvetlenül vagy közvetve - közérdeket szolgál.*”

2. Az Alaptörvény XXI. cikkében deklarált egészséges környezethez való jog értelmezését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény alapján is elvégezte, és 3068/2013. (III. 14.) AB határozatban megállapította, hogy „[a]z Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők.”

Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogról szóló alkotmánybírósági határozatokat áttekintő 16/2015. (VI. 5.) AB határozatban a 28/1994. (V. 20.) határozatot idézve kiemelte, hogy a „környezetvédelemhez való jog [...] elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyek másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.”

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy „[a] környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg. [...] A környezethez való jog sajátosságaiból következően az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje”.

3. Az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése alapján *mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez*, továbbá a (2) bekezdés rögzíti, hogy ezt a jogot Magyarország – többek között – a környezet védelmének biztosításával segíti elő. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az egészséghez való jog az Alaptörvény rendelkezései alapján is az emberi méltóság sérthetetlenségéből vezetendő le, ezért korábbi értelmezését fenntarthatónak nyilvánította. Megállapította továbbá, hogy „*az egészséghez való alanyi jog az egyén testi és lelki integritását védi, s mint ilyen az ember egészségének megőrzésére szolgál.*” Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdését az egészséghez való jog alanyi oldalának, míg a (2) bekezdését az objektív, intézményvédelmi oldalának tekinti.

Az Alaptörvény az egészséges környezethez, valamint az egészséghez való két alapvető jogon keresztül közvetlen kapcsolatot teremt a környezet állapota és az ember testi, lelki egészsége között. Így az ezen alapvető jogokkal kapcsolatos kérdéseket mindig vizsgálni kell az állami szervek környezetvédelmi intézkedések tételére vonatkozó kötelessége oldaláról is.

III. Az ügy érdemében

1. Nagyatád Város Önkormányzata Jegyzőjének eljárására vonatkozóan

A környezetjog „szennyező fizet” elvét az Egyesült Nemzetek Szövetsége 1992-es Környezet és Fejlődés Konferenciáján elfogadott Rió-i Nyilatkozat 16. elve határozza meg: „*A nemzeti hatóságoknak törekedniük kell a környezeti költségek nemzetközi megosztásának és a gazdasági eszközök felhasználásának elősegítésére, számításba véve azt a megközelítést, hogy elvben a szennyezőnek kell viselnie a szennyezés költségét, tekintettel a közérdekre, és anélkül, hogy a nemzetközi kereskedelmi és befektetési folyamatokat eltorzítsanak.*”

A Kvt. 9. §-a ezt az elvet rögzíti, amikor úgy rendelkezik, hogy a környezethasználó az e törvényben meghatározott és az e törvényben és más jogszabályokban szabályozott módon felelősséggel tartozik tevékenységének a környezetre gyakorolt hatásaiért.

A hatóság hatáskörét – a hatósági eljárás körébe tartozó ügyfajta meghatározásával – minden esetben jogszabály állapítja meg. A hatáskör megállapításáról szóló jogszabályi rendelkezés pontosan meghatározza, hogy a hatóság milyen hatósági ügyben, mely ügyfél vagy ügyfelek ügyében járhat el, az ügyfél mely életviszonyaiba avatkozhat be, ezt milyen feltételekkel teheti meg, milyen aktust és milyen tartalommal bocsáthat ki.

A rendelkezésünkre álló iratanyag alapján a Somogy Megyei Kormányhivatal Nagyatádi Járási Hivatalának Népegészségügyi Intézete *már 2011-ben tájékoztatta* a nagyatádi jegyzőt arról, hogy a panasszal érintett ingatlanon felhalmozott hulladék közegészségügyi kockázatot rejt magában.

A nagyatádi jegyző által megküldött tájékoztatás szerint viszont csak 2012 októberében – a közterület felügyelet által – észlelte hivatalosan, hogy a panasszal érintett ingatlanon milyen állapotok uralkodnak, a korábbi, 2011-ben érkezett képviselői bejelentésre környezetvédelmi (hulladékgazdálkodási) hatáskörben jegyzői eljárásra – általunk nem ismert okból – nem került sor.⁸ A korábban hatályos, a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 11. §-a szerint a települési önkormányzat jegyzője járt el a Hgt. 30. § (3) bekezdésében foglalt környezetvédelmi hatóságként a bekezdés a)-b) pontjában meghatározott esetben.

A rendelkezésre álló iratok szerint a nagyatádi jegyző 2013. április 4-én indította meg eljárását az ingatlanon elhelyezett hulladék ügyében, majd 2013. május 6-án, MVG/1206-3/2013. számú határozatában a tulajdonost, mint a hulladék birtokosát a települési szilárd hulladék és egyéb csomagolási hulladék ingatlanán történő jogellenes elhelyezésének megszüntetésére, továbbá a felhalmozott hulladék elszállítására és kezelésére kötelezte. Az említett hatósági eljárás megindulásakor már a Ht. szabályai alapján⁹, hulladékgazdálkodási hatáskörben adta ki határozatát a nagyatádi jegyző.¹⁰

⁸A panasz tárgyú szolgáltató hulladék felhalmozás hivatalos észlelésének idejekor – 2013. január 1-ig – hatályos Hgt., a hulladékgazdálkodásra vonatkozó általános szabályok között rögzítette, hogy tilos a hulladékot elhagyni, - a gyűjtés, begyűjtés, tárolás, lerakás szabályaitól eltérő módon - felhalmozni, ellenőrizetlen körülmények között elhelyezni, kezelni. (5. § (7) bek.)

A Hgt. 13. § (1) bekezdése kimondta, hogy a hulladék termelője, birtokosa a tevékenysége gyakorlása során keletkező, illetőleg más módon a birtokába kerülő hulladékot köteles gyűjteni, továbbá hasznosításáról vagy ártalmatlanításáról gondoskodni.

A 15. § (1) bekezdése szerint a hulladék további kezelésének megfelelő elkülönített gyűjtése a hulladék termelőjének vagy birtokosának kötelezettsége. A hulladék telephelyen belüli - a környezet veszélyeztetését kizáró módon történő - gyűjtése a külön jogszabályokban meghatározott feltételekkel, környezetvédelmi hatósági engedély nélkül végezhető.

A Hgt. 20. §-ának szabályai szerint az ingatlan tulajdonosa, birtokosa vagy használója (a továbbiakban együtt: ingatlantulajdonos) köteles a települési szilárd hulladékot a külön jogszabályban előírtak szerint gyűjteni, továbbá az annak begyűjtésére feljogosított hulladékkezelőnek átadni. Az ingatlantulajdonos a települési hulladék egyes összetevőit (pl. a veszélyes hulladékokat) az önkormányzat rendeletében előírtaknak megfelelően köteles elkülönítetten, a környezet veszélyeztetését kizáró módon gyűjteni; a meghatározott begyűjtőhelyre vinni vagy a begyűjtésre feljogosított hulladékkezelőnek átadni (...)

A törvény 30. § (1) bekezdése értelmében az ingatlanon elhagyott hulladék kezelési kötelezettsége a hulladék tulajdonosát, ha annak személye nem állapítható meg - ellenkező bizonyításig - az ingatlan tulajdonosát terheli. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése szerint a környezetvédelmi hatóság az elhagyott hulladék elszállítására és ártalmatlanítására kötelezi a) a hulladék tulajdonosát, b) az ingatlan tulajdonosát, abban az esetben, ha a hulladék tulajdonosának személye nem állapítható meg, c) közterületen elhagyott hulladék esetében a települési önkormányzatot, ha az (1)-(2) bekezdésben foglalt kötelezettséget önként nem teljesítik. Ha az elhagyott hulladék tulajdonosa azonosítható, a költségviselő vele szemben a hulladékkezelés és az eljárás költségeit érvényesíti.

A jogszabály 44. §-a szerint a környezetvédelmi hatóság a hulladék termelőjétől, birtokosától, illetve a hulladékkezelőtől - hatósági ellenőrzés keretében - tájékoztató adatot, összefoglalót, jelentést kérhet kötelezettségei teljesítéséről. Helyszíni ellenőrzés haladéktalanul végrehajtható akkor, ha azt környezetvédelmi vagy közegészségügyi veszélyhelyzet teszi szükségessé vagy a hulladék kezelésével kapcsolatos súlyos kötelezettség megszegés gyanúja áll fenn.

⁹ A 2013. január 1-től hatályos Ht. 12. § (1) bekezdése szerint hulladéktermelő az ingatlanon képződött hulladék gyűjtését az ingatlan területén hulladékgazdálkodási engedély nélkül legfeljebb 1 évig végezheti. A (3) bekezdés értelmében a gyűjtő által gyűjtött hulladék előzetes válogatása, előzetes tárolása - kormányrendeletben vagy miniszteri rendeletben meghatározott kivétellel - összesen legfeljebb 1 évig végezhető. Ezt követően a hulladék kezeléséről haladéktalanul gondoskodni kell. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése szerint a hulladékbirtokos a hulladékot a kezelésre történő elszállítás érdekében - amennyire az műszaki, környezetvédelmi és gazdasági szempontból megvalósítható - az ingatlanon, telephelyen elkülönítetten gyűjti. Az elkülönítetten gyűjtött hulladékot más hulladékkal vagy eltérő tulajdonságokkal rendelkező más anyagokkal összekeverni nem lehet.

A Hgt. 31. § (1) bekezdése szerint a hulladékbirtokos gondoskodik a hulladék kezeléséről. A (2) bekezdés értelmében a hulladékbirtokos a hulladék kezeléséről b) a hulladék hulladékkezelőnek történő átadása, g) a hulladék közszolgáltatónak történő átadása - ideértve a hulladék hulladékgyűjtő ponton vagy hulladékgyűjtő udvarban történő átadásának esetét is -, vagy h) a hulladék átvételi helyen, illetve az átvételre kötelezettnek történő átadása útján gondoskodik.

A törvény 38. §-a szerint (1) az ingatlanhasználó a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásához szükséges feltételeket a közszolgáltató részére biztosítja, és a közszolgáltatást igénybe veszi.

A Hgt. 61. § (1) bekezdése szerint hulladéktól a 31. §-ban meghatározottakra figyelemmel, csak kijelölt vagy arra fenntartott helyen, a környezet veszélyeztetését kizáró módon lehet megválni. Nem mentesül a hulladék birtokosára, illetve tulajdonosára vonatkozó szabályok alól az, aki a birtokában, illetve tulajdonában lévő hulladéktól nem az e törvényben meghatározott

Hangsúlyozzuk, hogy az ombudsman vizsgálati eszközei nem alkalmasak annak felderítésére, hogy 2011-2013 között milyen mennyiségű további hulladék felhalmozásáról lehetett szó, azonban az iratok alapján egyértelmű, hogy a körülményeket észlelő hatóságok (tűzoltóság, népegészségügyi intézet) mindegyike már 2013 előtt is intézkedésre okot adónak minősítette a fennálló állapotot.

A fent idézett jogszabályi rendelkezések egyértelműen meghatározták és meghatározzák, hogy a területileg illetékes jegyző rendelkezett és rendelkezik az elsőfokú környezetvédelmi (hulladékgazdálkodási) hatósági jogkörrel a fenti tényállás esetén, a nagyatádi jegyző mégis csak 2013. április 4-én indította meg eljárását, holott a tényállási részben ismertetett problémakör több éve ismert volt előtte. *A kötelezések alkalmazásának kiemelkedő szerepe van a környezetvédelmi intézkedések hatékonysága szempontjából*, hiszen közvetlen hatást kiváltva, a környezet védelme érdekében a nem vagy nem kellőképpen megfelelő magatartást, tevékenységet átalakítják, korlátozzák, megszüntetik, általában *rövid határidő tűzése mellett*. A kötelezések alkalmazásával a tevékenység folytatásának megtiltásával megakadályozható a környezet további veszélyeztetése, túlzott terhelése.

Nem tekinthetünk el annak hangsúlyozásától, hogy a Hgt. alapján is eljárási kötelezettsége lett volna a nagyatádi jegyzőnek hulladékgazdálkodási hatáskörben megtennie a megfelelő intézkedéseket.

Megállapítjuk, hogy Nagyatád Város Önkormányzatának Jegyzője azzal, hogy késlekedett a hulladékgazdálkodási hatósági eljárás megindításával, súlyos mulasztást követett el, és ezen mulasztása alkalmas volt arra, hogy a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményével, az egészséges környezethez való joggal, valamint a testi és lelki egészséghez való joggal kapcsolatos visszásságot okozzon.

Kiemeljük, hogy az eltelt időre tekintettel eljárási lehetőségünk korlátozott annak felderítésére, hogy milyen okból nem került sor hosszú időn keresztül intézkedésre hulladékgazdálkodási hatáskörben a nagyatádi jegyző által. Hangsúlyozzuk ugyanakkor, hogy a hatáskörök felismerése garanciális jellegű a környezetvédelmi hatósági eljárások során, a nagyatádi jegyző késlekedésével hozzájárult a problémakör elhúzódásához, a negatív következmények kumulálódásához (halmozódásához), a konkrét ügyben a közösségi érdeket támogatta volna az időbeni és hatékony intézkedése.

2. Barcs Város Önkormányzata Jegyzőjének eljárásával kapcsolatban

A barcsi jegyző a Kormányhivatal kijelölése folytán a panaszolt ügyben hivatalból indított hulladékgazdálkodási hatáskörben elsőfokú hatósági eljárást 2014 februárjában, és adott ki 2014 decemberében a felhalmozott hulladék elszállítására kötelezést. A barcsi jegyző *határozata* – a tényállási részben rögzítettek szerint - *2015-ben vált végrehajthatóvá*. Ezt követően a barcsi jegyző több alkalommal is felszólította (2016 és 2017 márciusában) a panaszoltat kötelezettsége teljesítésére, 2016 májusában a végrehajtás teljesítésének ellenőrzése céljából helyszíni ellenőrzést tartott az érintett ingatlanon, melynek során megállapította, hogy a kötelezett meg sem kezdte a felhalmozott hulladék elszállítását. A 2018 áprilisában elvégzett

kötelezettségek teljesítésével válik meg. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése kimondja, hogy az ingatlanon ellenőrizetlen körülmények között elhelyezett vagy elhagyott hulladék 31. § szerinti elszállításának és kezelésének kötelezettsége a hulladék tulajdonosát vagy korábbi birtokosát terheli. A jogszabályhely (3) bekezdése értelmében ha a hulladék tulajdonosa vagy korábbi birtokosa a (2) bekezdés szerinti kötelezettségét önként nem teljesíti, vagy nem állapítható meg a személye, illetve annak személye, aki a hulladéktól az (1) bekezdésben foglalt megsértésével vált meg, akkor a hulladékbirtokosra vonatkozó 31. § szerinti kötelezettség azt az ingatlanhasználót terheli, akinek az ingatlanán a hulladékot elhelyezték vagy elhagyták.

A Hgt. 61.§ (6) bekezdése szerint a környezetvédelmi hatóság a jogellenesen elhelyezett vagy elhagyott hulladék elszállítására és kezelésére kötelezi azt a személyt, aki e § rendelkezéseire figyelemmel a 31. § (1) bekezdésében megállapított kötelezettségének önként nem tesz eleget.

¹⁰ A jelenleg hatályos, a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 11. § (4) bekezdése szerint a települési önkormányzat jegyzője - a fővárosban a kerületi önkormányzat jegyzője, a Budapest Főváros Önkormányzata által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi főjegyző - jár el a Ht. 61. § (6) bekezdésében foglalt környezetvédelmi hatóságként, kivéve, ha a hulladék tulajdonosa vagy az, aki a hulladéktól jogellenesen megvált vagy az ingatlantulajdonos az önkormányzat.

újabb helyszíni szemle alkalmával az is megállapítást nyert, hogy a panaszolt ingatlanán tovább nőtt a jogellenesen elhelyezett hulladékok mennyisége.

A jelen vizsgálattal érintett időszakban még a Ket. volt hatályban. 2018. január 1-jével hatályba lépett az Ákr., amely szerint a törvény rendelkezéseit a hatálybalépését követően indult és a megismételt eljárásokban kell alkalmazni, ugyanakkor szabályait a végrehajtásra vonatkozóan a hatálybalépésekor *még el nem rendelt, és a hatálybalépésekor folyamatban lévő végrehajtási eljárásokra* is alkalmazni kell. Figyelemmel arra a körülményre, hogy a panaszolt ügyben jelen ideig nem került sor a végrehajtás elrendelésére, megállapításainkat az Ákr. szabályai alapján tesszük.

Előjáróban megjegyezzük, hogy a végrehajtás a közigazgatási hatósági eljárás végső, elkülönült és nem szükségképpen szakasza.¹¹ A közigazgatási döntések végrehajtására azért kerül sor, hogy a hatóság ki tudja kényszeríteni a jognak megfelelő állapotot. Végrehajtható főszabály szerint az a döntés, amely az Ákr. 82. §-ának megfelelően véglegessé vált, azaz a hatóság azt már – a törvényben meghatározott kivételekkel - nem változtathatja meg. A véglegesség a döntés közlésével áll be. A végrehajtás további követelménye, hogy a végleges döntésben foglaltaknak a kötelezett önkéntesen – bármely okból – ne tegyen eleget.

A közigazgatási végrehajtásban az elsőfokú hatóság, illetve más, arra feljogosított szerv, legális kényszer-cselekmények alkalmazása révén gondoskodik a végrehajtható hatósági aktusban megállapított, pénzfizetésre vagy egyéb magatartás tanúsítására irányuló kötelezettségek teljesítéséről, vagy - a teljesítés későbbi elmaradásának veszélye esetén - előzetesen biztosítja a kötelezettség későbbi teljesítését. A legális hatósági kényszer elsősorban a kötelezett vagyoni jogainak korlátozásában nyilvánul meg, kivételesen kerülhet sor személy elleni kényszer alkalmazására. A végrehajtási eljárás során a közigazgatási szervnek célja tehát a döntésekben rögzített kötelezettségek kikényszerítése. A kikényszerítés során a különböző, jogszabályban felsorolt eszközök, cselekmények közül – a fokozatosság elvét is betartva – a leghatékonyabbat kell használni.

A végrehajtás szabályozása során az Ákr. speciális, magába visszacsatoló hurok eltéréseket alkalmaz. A szabályozás szintje hármas: a végrehajtási eljárás során az Ákr. rendelkezéseit a végrehajtásra vonatkozó fejezet szerinti eltérésekkel kell alkalmazni azzal, hogy az általános szabályokat a végrehajtás területén primátussal bíró Vht. tartalmazza, melynek normáihoz képest az Ákr. végrehajtásra vonatkozó fejezete speciális rendelkezéseket tartalmaz. Az Ákr. nem tartalmaz tehát a hatósági döntések végrehajtására vonatkozó átfogó saját szabályozást, az általános eljárási szabályokhoz és a Vht.-hoz képest állapít meg végrehajtás-specifikus rendelkezéseket.¹²

A meghatározott cselekmény végrehajtásának, mint különleges végrehajtásnak a szabályait, a Vht. 172-177. §-ai tartalmazzák.

A Vht. 172. § (1) bekezdése szerint, ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra, tűrésre, abbahagyásra (a továbbiakban: meghatározott cselekményre) irányul, a bíróság a végrehajtható okiratban az adóst, illetőleg a kötelezettet (e fejezetben a továbbiakban: kötelezett) - megfelelő határidő kitűzésével - felhívja az önkéntes teljesítésre.

A 173. § (1) bekezdése értelmében ha a végrehajtást kérő közlése szerint a kötelezett a meghatározott cselekményt önként nem teljesítette, a végrehajtó ezt - szükség esetén - a helyszínen ellenőrzi. A (2) bekezdés szerint a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtó a

¹¹Az Ákr.132. §-a szerint ha az ügyfél a hatóság végleges döntésében foglalt kötelezésnek nem tett eleget, az végrehajtható.

¹²Az Ákr. 131. §-a szerint e törvény rendelkezéseit a végrehajtási eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a Vht.-t kell alkalmazni. Ha e fejezet másként nem rendelkezik, ahol a Vht. bíróságot említ, azon végrehajtást elrendelő hatóságot, ahol végrehajtót, azon végrehajtást foganatosító szervet, ahol végrehajtható okiratot, azon végrehajtható döntést, ahol adóst, azon kötelezettet kell érteni. Ahol a Vht. végrehajtói letéti számlára teljesítésről rendelkezik, a végrehajtást foganatosító szerv számlájára kell teljesíteni. A végrehajtási eljárás során felmerülő költségek előlegezésére és viselésére, valamint a végrehajtási eljárásban eljárási bírság kiszabására e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

végrehajtást kérő közlését és a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet haladéktalanul beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz.

A 174. § szerint a bíróság végzéssel határoz a végrehajtás módjáról, így: *a)* a kötelezettet a meghatározott cselekmény pénzgyenértékének megfizetésére kötelezheti, *b)* feljogosíthatja a végrehajtást kérőt, hogy a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégezze, vagy mással elvégeztesse; egyúttal a kötelezettet az előreláthatólag felmerülő költség előlegezésére kötelezheti¹³, *c)* a kötelezettel szemben 500 000 Ft-ig terjedő pénzbírságot szabhat ki, *d)* a rendőrség közreműködésével kényszerítheti ki a meghatározott cselekményt.

A 177. § szerint a bíróság a végrehajtásnak a 174. §-ban felsorolt azt a módját köteles elrendelni, amely - az ügy körülményeit figyelembe véve - a leghatékonyabban mozdítja elő a kötelezettség teljesítését. A bíróság a végrehajtás módjáról a végrehajtást kérő kívánságát is figyelembe véve - szükség esetén a felek meghallgatása után - határoz.

A meghatározott cselekményben testet öltő kötelezettség teljesítésének kikényszerítése elsődlegesen arra irányul, hogy a kötelezettet az önkéntes teljesítésre szorítsa. Ugyanakkor ennek sikertelensége esetén a kötelezettségek sokféleségéhez igazodó differenciált végrehajtási módozatok alkalmazására lehet szükség.¹⁴

(A hulladékoknak a jegyző által esetlegesen elrendelt és finanszírozott elszállíttatása esetén az azzal kapcsolatban felmerült költségek mértékéig már pénzfizetési kötelezettsége lesz a kötelezetteknek a hatóság felé. A pénzfizetésre irányuló kötelezettség végrehajtása körében alapelveként érvényesül a végrehajtási kényszer arányos és fokozatos alkalmazása. Ennek az elvnek a lényege, hogy a végrehajtás során a követelés érvényre juttatása céljából csak a szükséges mértékű kényszer kerüljön alkalmazásra, illetve a kényszer alkalmazása a kisebb hátránytól indulva haladjon a komolyabb irányába.¹⁵)

Az alkalmazható módozatok között nincsen sorrendiség, *a végrehajtást foganatosító szerv saját mérlegelése alapján dönti el*, hogy az eset összes körülményét mérlegelve melyik intézkedést ítéli olyannak, amely a leghatékonyabban biztosítja a kötelezettség teljesítését.¹⁶ Döntése előtt szükség esetén meghallgathatja a feleket, azonban ezek nyilatkozatához nincs kötve. A végrehajtás módjáról a végrehajtást foganatosító szerv - mind a jogosult, mind a kötelezett érdekeit figyelembe véve - végzéssel dönt.

A végrehajtást tehát - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - a döntést hozó hatóság, másodfokú döntés esetén pedig az elsőfokú hatóság rendeli el külön döntéssel. A hatóság a végrehajtást hivatalból vagy a jogosult kérelmére rendeli el.

¹³ Itt a tevékenységet a mulasztó kötelezett helyett a végrehajtást kérő, esetleg az általa a piaci szereplők közül kiválasztott vállalkozás fejtí ki. A kötelezett helyett történő teljesítés nem szünteti meg, csak átalakítja a kötelezett felelősségét. A továbbiakban a kötelezett a más által elvégzett tevékenység költségeiért, illetőleg a felmerülő kárveszélyért köteles helytállni. Ilyen esetben a kötelezettet a cselekmény elvégzésével felmerült költség megtérítésére kötelezik, és ha azt önként nem fizeti meg, a végrehajtás a továbbiakban pénzüsszeg behajtására irányul, a pénzfizetési kötelezettség végrehajtására vonatkozó szabályok alkalmazásával.

¹⁴ A Ket. korábbi szabályai szerint (128. § (1) bekezdése), törvény vagy kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában a végrehajtást az elsőfokú hatóság foganatosítja. A Ket. 134. §-a úgy szól, hogy ha a végrehajtás meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra (a továbbiakban együtt: meghatározott cselekmény) irányul, a teljesítés elmaradása esetén a végrehajtást foganatosító szerv *a)* a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégeztetheti, *d)* ha a teljesítés elmaradása a kötelezettek felróható, a kötelezettel szemben vagyoni helyzete és jövedelmi viszonyai vizsgálata nélkül eljárási bírságot szabhat ki.

A meghatározott cselekmény végrehajtása során alkalmazható kényszereszközök alapvetően három irányban hathatnak:
- helyettesítő jellegű módszerek (pénzgyenérték megfizetésére kötelezés, a jogosult feljogosítása, hogy a meghatározott cselekményt a kötelezett költségére és veszélyére elvégezze, vagy mással elvégeztesse);

- motivációs jellegű módszerek (eljárási bírság kiszabása);

- kényszerítő jellegű intézkedések (például a meghatározott cselekmény kikényszerítése rendőrség közreműködésével).

A törvény tételesen felsorolta a meghatározott cselekmény kikényszerítésére a végrehajtást foganatosító szerv által alkalmazható intézkedéseket.

¹⁵ A pénzkötelezettség végrehajtására vonatkozó szabályokat a Vht. 58§-83§-ai határozzák meg, míg a pénzfizetési kötelezettség végrehajtásának részletszabályait a Ket. 129-132. §-ai tartalmazták.

¹⁶ A Ket. 136. §-a úgy szól, hogy a végrehajtás módjáról a végrehajtást foganatosító szerv - szükség esetén a jogosult, illetve a kötelezett meghallgatása után - dönt. A végrehajtást foganatosító szervnek azt az intézkedést kell megtennie, amely - az eset összes körülményét mérlegelve - a leghatékonyabban biztosítja a kötelezettség teljesítését.

A barcsi jegyző a felhalmozott hulladék elszállítására kötelezés ügyében hozott *határozata végrehajtását jelen ideig nem rendelte el*, melynek indokát a végrehajtás várható költségével és Barcs Város Önkormányzat finanszírozási nehézségeivel magyarázta.

A hatóság a döntés végrehajthatóságától, illetve a végrehajtás elrendelésére irányuló kérelem beérkezésétől számított öt napon belül rendeli el a végrehajtást, és a döntést közli a végrehajtást foganatosító szervvel is.¹⁷ *A végrehajtás elrendelésére vonatkozó határidő elmulasztásához az Ákr. nem kapcsol jogvesztést, így a hatóság azon túl is elrendelheti azt hivatalból.*

Jelen ügyben az eljáró hatóság felismerte, hogy a kötelezettől nem várható az önkéntes teljesítés, egyrészt azért, mert a hulladék felszámolásával járó költségek oly mértékűek, hogy annak viselésére saját jövedelméből valószínűleg nem képes, másrészt arra sem hajlandó, hogy próbálkozásokat tegyen annak érdekében, hogy ingatlana rendezettebb állapotú legyen (a felhalmozott hulladékok ömlesztve minden válogatás nélkül vannak az ingatlanon).

A tényállásban részletezettek és a jegyzői tájékoztatás alapján érthető, hogy eljárási bírság, hulladékgazdálkodási bírság¹⁸ kiszabásától eltekintett a jegyző, mivel kevés esélye van annak, hogy azok befizetésre kerüljenek, illetve a kötelezettség végrehajtását vélhetően nem mozdítanák elő.

Érthető továbbá az is, hogy Barcs Város Önkormányzatának költségvetését is megterhelné egy ilyen jellegű kiadás (a végrehajtás előlegezése), annál is inkább, mert a barcsi jegyző eljárására kijelölés alapján került sor, vagyis saját illetékességi területén kívüli a panasszal érintett ingatlan. Ám mindezekon túl nem lehet eltekinteni attól sem, hogy panaszos és családja, illetve a többi környékbeli lakos mindennapjait is megkeseríti a majd egy évtizede fennálló helyzet, mely az elmúlt időben tovább romlott. A felhalmozott hulladékok jelenlegi állapotukban tűzbiztonsági, közegészségügyi és nem utolsósorban környezetvédelmi veszélyt jelentenek mind az érintett ingatlan (idős korú) tulajdonosára nézve, mind pedig a vétlen szomszédokra.

Továbbá fontos megjegyezni azt is, hogy a panaszos és a további szomszédok tulajdonképpen eszköztelenek a hulladékokat felhalmozó magatartással szemben. Előbbiek alapján különös fontossággal bír a hatósági végrehajtási eljárás sikere.

Utalnunk kell arra is, hogy a panaszos által folytatott magatartás a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) hulladékgazdálkodás rendjének megsértésére vonatkozó tényállását is kimerítheti, és így felmerül a feljelentés kötelezettségének a kérdése a jegyző(k) részéről.¹⁹

Megállapítjuk, hogy a 2015 novemberében végrehajthatóvá vált határozatban foglaltakat három év elteltével sem sikerült foganatosítania a barcsi jegyzőnek. A jogállamiság, illetve a jogbiztonság része a jogszabályoknak megfelelően meghozott jogerős döntések kiszámítható, hatékony érvényre juttatása, végrehajtása. A panaszos közel egy évtizede kénytelen együtt élni a szomszédjában uralkodó állapotokkal, ami összeegyeztethetetlen a tisztességes eljáráshoz, valamint az egészséges környezethez való joggal.

¹⁷Ld. Ákr. 133. § (1) és (2) bekezdései

¹⁸ Ld. Kvt. 86. §

¹⁹ A Btk. 248. § (1) bekezdése szerint aki a) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez, b) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékgazdálkodási tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (2) bekezdés szerint a büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékról szóló törvény szerinti veszélyes hulladékokra követik el. A (3) bekezdés értelmében aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdésben meghatározott esetben egy évig, a (2) bekezdésben meghatározott esetben két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A (4) szerint e § alkalmazásában a) hulladék: mindaz, amit a hulladékról szóló törvény hulladéknak minősít, ha alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére; b) hulladékgazdálkodási tevékenység: a hulladéknak a hulladékról szóló törvényben meghatározott gyűjtése, begyűjtése, szállítása - ideértve az országba történő behozatalt, onnan történő kivitelt, valamint az azon történő átszállítást -, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása. Tekintettel arra, hogy a Ht. hulladék-fogalmától eltér a Btk. hulladék-fogalma, azt szűkebb körben fogalmazza meg, a rendelkezésünkre álló információk alapján nem állapítható meg, hogy a konkrét esetben bűncselekmény megvalósulhatott-e, vagy sem.

Megállapítjuk, hogy Barcs Város Önkormányzatának Jegyzője – annak ellenére, hogy számos eljárási cselekményt tett a 2435-28/2014. számú határozatában foglaltak teljesítése érdekében – a végrehajtás elrendelésének elmulasztásával a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményével, az egészséges környezethez való joggal, valamint a testi és lelki egészséghez való joggal kapcsolatos visszásságot okozott és okoz a mai napig.

3. A végrehajtási eljárást érintő problémakörökre vonatkozóan

A panaszolt tevékenység lakott területet érint, megszüntetése mielőbb fontos és indokolt. A tevékenység negatív hatásai az ott lakókra kedvezőtlen hatást gyakorolnak, ez a hatás ugyanakkor a tevékenységet illegálisan folytató személy esetében is fennáll.

Tény, hogy a konkrét ügy során a nagyatádi jegyző nem ismerte fel időben hatáskörét, mint ahogy az is, hogy a barcsi jegyző nem intézkedett a végrehajtás elrendelése iránt, mindezek a körülmények a problémakör elhúzódását eredményezték és eredményezik. Az is látható, hogy a barcsi jegyző az ügy megoldása érdekében komoly erőfeszítéseket tett, azonban a zavaró tevékenység az ingatlanon a felszólítások ellenére sem szűnt meg. A jogellenes helyzet jelenleg is fennáll, ez a körülmény, eredménytelenség a panaszosok tulajdonában álló ingatlanok rendeltetésszerű használatát, sőt az egészségüket is veszélyeztetheti, a sérelmezett állapot jelentősen érinti a környéken lakók életminőségét, környezetük állapotát, valamint ingatlanuk forgalmi értékét is.

A jelenlegi helyzet mindazonáltal nem róható – kizárólag – az intézkedési jogkörrel rendelkező hatóságok terhére, ugyanis a kötelezett magatartása – együtt nem működése – ebben legalább annyira szerepet játszott és játszik. Látható tehát, hogy a problémakör elhúzódásában és halmozódásában, a döntéshozatal indokolatlan késleltetésében a panaszolt magatartása is meghatározó. *A rendelkezésünkre álló jegyzőkönyvekben több alkalommal is rögzítésre került, hogy a panaszoltnak a tulajdonát képező ingatlanon felhalmozott dolgokra (melyeket ő nem tekint hulladéknak) szüksége van, az üveg és fém hulladékok leadása bevételi forrást jelent számára, vélelmezhető a hulladékok elszállíttatása esetén is a probléma újratermelődése.* A panaszolt számos kötelezése után is, a kötelezettségek ellenőrzésekor az eljáró hatóságok minden esetben a jogellenes tevékenység továbbfolytatását észlelték.²⁰ A hatékonyság hiánya tehát visszavezethető arra is, hogy a panaszolt tevékenység megélheti forrást is jelent az azt végzőnek, ez számos iratban is szerepelt. A megoldást ennél fogva a panaszolt együttműködésének hiánya, valamint feltárt életkörülményei nehezítették és nehezítik.²¹

Mindent összevetve sajátos környezeti konfliktus adódik a panaszolt azon igényéből, hogy az általa végzett tevékenység is hozzájárul megélhetési költségeihez, miközben az ingatlan környezetében élőknek természetes és jogos igényük, hogy a felhalmozott hulladékból származó negatív hatásoktól mentesen élhessenek.

A rendelkezések alapján – az elévülési időn belül - továbbra is lehetősége van a barcsi jegyzőnek a kötelezett költségére és veszélyére elvégeztetni a felhalmozott hulladékok elszállíttatását, és ebben az esetben a kötelezettnek ugyanúgy pénzfizetési kötelezettsége keletkezik a barcsi jegyző irányába.²²

A közigazgatási eljárásokban elkülönülhet egymástól a költséget előlegező, illetve azt viselő személye. Az eljárás során felmerülő költségeket meg kell előlegezni, melynek viseléséről az eljáró hatóság dönt. *A végrehajtási eljárás során felmerülő költségek előlegezésére és viselésére az Akr. rendelkezéseit kell alkalmazni.* A törvény 128. § (6) bekezdése az eljárási költség előlegezésére

²⁰A Kormányhivatal szerint panaszolt hajlandóságot mutat a teljesítésre. Ennek valószínűsége az elmúlt évek történéseinek ismeretében kétséges. A panaszolt mindössze az autógumikat vitte el az ingatlanról, az áprilisi szemle szerint pedig nőtt a hulladék mennyisége.

²¹A barcsi jegyző tájékoztatásában kitért arra is, hogy a kötelezett helyzetét a felhalmozott hulladék elszállítása nem oldaná meg, annak újratermelődése azonnal megindulna, esetében a lakhatását megoldva lehetne eredményt elérni.

²²A fent leírtak alapján a végrehajtás sikeres foganatosításának módja lehet az ügyben, ha a környezetvédelmi hatóság a kötelezett költségére elvégezteti a felhalmozott hulladékok megfelelő elszállíttatását, a felmerülő költségek fedezetéül pedig lehetősége van akár a kötelezett ingatlanát is végrehajtás alá vonni, jelzálogjoggal terhelni.

vonatkozó általános szabályok között rögzíti, hogy hivatalból indult vagy folytatott eljárásban az eljárási költséget a hatóság előlegezi.²³

Amint az a tényállási részben szerepel, a barcsi jegyző utalt arra, hogy nincs biztosítva a végrehajtás pénzügyi fedezete. A konkrét ügyben a végrehajtás várható költsége – a megkeresésre adott válasz időpontjában - minimum 500.000 Ft +ÁFA volt, melyben nem foglaltatik benne a rakodás költsége. A fenti kiadásokra a Barcsi Polgármesteri Hivatal költségvetésében nem állt rendelkezésre fedezet. A barcsi polgármester a Kormányhivatal segítségét kérte az ügy megoldásához, a barcsi jegyző pedig a kötelezés végrehajthatóvá válását követően levélben kereste meg a nagyatádi jegyzőt és közreműködését kérte a probléma megoldásában, a megkeresésére azonban nem kapott választ.

A jegyzőt eljáró hatóságként kijelölő végzés alapját a Ket. 42. § (3) bekezdésében szabályozott kizárási ok fennállása szolgáltatta²⁴. A Kormányhivatal a kijelölésről szóló döntését a Ket. alapelveinek figyelembevételével hozta meg, nem vizsgálta és nem is kellett vizsgálnia a kijelölt hatóság pénzügyi helyzetét.

Ki kell emelnünk, hogy sem a Ket., sem az Ákr. nem tartalmaz (illetve tartalmazott) szabályozást arra nézve, hogy kijelölés esetén a kijelölést kérő hatóságnak kell a költségeket viselnie, így az ügyben a barcsi jegyző a jogszabályi rendelkezések értelmében a végrehajtás költségeit nem báríthatja át a kijelölést kérő hatóságra. Tény ugyanakkor, hogy feladataik ellátásához a helyi önkormányzatok számára nem mindenütt áll rendelkezésre elegendő pénzügyi eszköz. Ez a körülmény – amint a jelen ügy is mutatja - Barcs vonatkozásában is fennáll.²⁵

Kérdéses ezért, hogy a konkrét ügy végleges megoldása a jog eszközeivel, hatósági intézkedésekkel elérhető-e. A problémakör jól ismert az önkormányzatok szervei, illetve a Kormányhivatal előtt.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 2017. január 1-jétől hatályos rendelkezései értelmében a jegyzőnek, mint környezetvédelmi hatóságnak a felügyeleti szerve a területi környezetvédelmi hatóság, azaz a megyei kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatala, tárgyi ügyben a Somogy Megyei Kormányhivatal Kaposvári Járási Hivatala. Az Ákr. 15. § (2) bekezdése alapján az ügyben a járási hivatalnak van hatásköre utasítani a jegyzőt az eljárás lefolytatására.²⁶ Mivel a cél az ingatlanon felhalmozott hulladék minél előbbi elszállítása, tárgyi ügyben a felügyeleti szervi intézkedés vélhetően csak jogilag és nem valósan kezelné a problémát.

A végrehajtás foganatosítása terén az Ákr. azt vezette be, hogy a végrehajtást - ha törvény, kormányrendelet vagy önkormányzati hatósági ügyben helyi önkormányzat rendelete

²³Az ügyfél megjelenésével kapcsolatos költség, az ügyfél képviseletében eljáró személy költsége, a nem hatóság által viselendő fordítási költség, és az ügyfél, valamint az eljárás egyéb résztvevője részéről felmerült levelezési, dokumentumtovábbítási költség kivételével.

²⁴ Amint az korábban szerepelt, a panaszolt a jegyzőhöz elküldött beadványában a jegyző és a polgármesteri hivatal más vezetői és munkatársai tárgyszerű és objektív eljárását megkérdőjelező kijelentést tett.

²⁵ Ehhez kapcsolódóan felhívjuk a figyelmet arra is, hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának elégtelenségéből eredő probléma - ami jelen esetben „csak” a közvetlenül érintett szűk lakóközösséget érinti - sajnálatos módon az Európai Unió szintjén is ismert. Épp ezért az Európai Bizottság 2012. márciusi közleményében (Brüsszel, 2012.3.7. COM(2012) 95 final) felhívta a figyelmet arra, hogy környezetünk védelmét közel 200 jól bevált jogszabály szolgálja, de azok alkalmazása túl gyakran nem megfelelő. A végrehajtás késedelme és nem megfelelő mivolta számos kedvezőtlen következménnyel jár, végső soron kárt okoz a környezetben és az emberi egészségben, szabályozási bizonytalanságot teremt az ágazati szereplők körében és veszélybe sodorja az egyenlő versenyfeltételek érvényesülését az egységes piacon. A helyreállítási költségek – például az illegális hulladéklerakók felszámolásának és a sérült élőhelyek rehabilitációjának költségei – hosszú távon messze meghaladhatják a megelőzés költségeit. A végrehajtás költséggel jár, elmulasztása azonban a legtöbb esetben sokkal többbe. A környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának elmulasztása – az így felmerülő egészségügyi és a környezettel kapcsolatos közvetlen költségek révén – a becslések szerint évente mintegy 50 milliárd euró terhet jelent az EU gazdasága számára.

²⁶ Az Ákr. 15. § (1) bekezdése szerint a hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, vagy kijelölés alapján köteles eljárni. A (2) bekezdés értelmében ha a hatóság - a jogszerű hallgatás esetét kivéve - eljárási kötelességének az ügyintézési határidőn belül nem tesz eleget, a jogszabályban meghatározott felügyeleti szerve (a továbbiakban: felügyeleti szerv) az eljárás lefolytatására utasítja. Ha nincs felügyeleti szerv, vagy az nem intézkedik, az eljárás lefolytatására a közigazgatási perben eljáró bíróság (a továbbiakban: közigazgatási bíróság) kötelezi a hatóságot

másként nem rendelkezik - az állami adóhatóság foganatosítja.²⁷ Az Ákr. alapján meghatározott cselekmény végrehajtásának foganatosítását – így az ahhoz szükséges költségek előlegezését is – főszabály szerint tehát az adóhatóság végzi az adóhatóság által foganatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény alapján. A környezetvédelmi közigazgatási szervek hatósági eljárásának különös szabályai között ugyanakkor eltérő szabályt fogalmaz meg a *Kvt.*, mely szerint az e törvény hatálya alá tartozó közigazgatási hatósági eljárásokban a meghatározott cselekmény végrehajtását a végrehajtást elrendelő hatóság foganatosítja.²⁸

Összességében az a következtetés vonható le, hogy a problémát az eljáró hatóságok sem együttesen, sem külön-külön megoldani nem tudták, a mielőbbi megnyugtató megoldást álláspontunk szerint az érintett önkormányzatok és más állami szervek együttműködésével kell megtalálni. Az Ákr. 6. § (1) bekezdése szerint az eljárás valamennyi résztvevője köteles jóhiszeműen eljárni és a többi résztvevővel együttműködni. A *Kvt.* 10. § (1) bekezdése értelmében az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára. A törvény 46. § (1) bekezdése – többek között - rögzíti, hogy a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat, valamint együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel.

Álláspontunk szerint az ügyben a végrehajtás várható költségére tekintettel a két érintett önkormányzat hathatós (elsősorban anyagi jellegű) együttműködése lehet képes előmozdítani a helyzet rendeződését. *Amennyiben az érintett hatóságok a tőlük elvárható együttműködést elmulasztják, ez alkalmas lehet az egészséges környezethez való joggal összefüggésben visszásság előidézésére.* Kívánatosnak tartjuk, hogy a végrehajtás mielőbbi, költségtakarékos és eredményes foganatosítása érdekében - az erre irányuló szándék kölcsönös megléte esetén – a kijelölést kérő és a kijelölt hatóság megállapodást kössön egymással.

A *Kvt.* hatálya alá tartozó ügyekben – melyek, mint a jelen ügy is, gyakran járnak komoly költségekkel - a végrehajtás foganatosítása nem került az állami adóhatóság feladatkörébe, ezáltal az elsőfokú hatóságok nem mentesülhetnek - adott esetben előre láthatóan behajthatatlan – a költségek megelőlegezése alól, holott ez, mint a konkrét esetben is, az esetek egy részében valóban olyan jelentős többletköltséget eredményezhet az érintett elsőfokú hatóságok számára, amelynek fedezete nem mindig biztosított. Így annak ellenére, hogy a környezetvédelmi közigazgatás feladata a közérdek érvényre juttatása, a végrehajtás – mint jelen hulladékgazdálkodási ügyben is - azon múlik, van-e rá fedezete a végrehajtást elrendelő, legalacsonyabb szintű környezetvédelmi közigazgatási szervnek, vagy sem.

A *Mötv.* 111. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat költségvetése az államháztartás része. Az önkormányzati alrendszer költségvetése a központi költségvetéstől elkülönül, ahhoz központi költségvetési támogatásokkal kapcsolódik. A (2) bekezdés szerint a helyi önkormányzat gazdálkodásának alapja az éves költségvetése. Ebből finanszírozza és látja el törvényben meghatározott kötelező, valamint a kötelező feladatai ellátását nem veszélyeztető önként vállalt feladatait.

A *Mötv.* 18. § (1) bekezdése szerint, ha törvény vagy törvényi felhatalmazáson alapuló kormányrendelet a jegyző számára államigazgatási feladat- és hatáskört állapít meg, az ellátásához szükséges költségvetési támogatást a központi költségvetés biztosítja.

A törvény 117. § (1) bekezdése értelmében a feladatfinanszírozási rendszer keretében az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott módon a helyi önkormányzatok a) kötelezően ellátandó, törvényben előírt egyes feladatainak - felhasználási kötöttséggel - a feladatot meghatározó jogszabályban megjelölt közszolgáltatási szintnek

²⁷Ld. Ákr. 134 § (1)

²⁸Ld. *Kvt.* 91/D. § (3) bekezdése

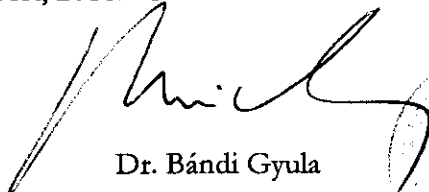
megfelelő ellátását feladatalapú támogatással biztosítja, vagy azok ellátásához a feladat, a helyi szükségletek alapján jellemző mutatószámok, illetve a lakosságszám alapján támogatást biztosít, b) az a) pontba nem tartozó feladatainak ellátásához felhasználási kötöttséggel járó, vagy felhasználási kötöttség nélküli támogatást nyújthat. A 118. § (2) bekezdése szerint kivételes esetben jogszabályban meghatározott módon a helyi önkormányzat működőképessége megőrzése érdekében kiegészítő támogatás adható.

Intézkedéseink

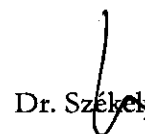
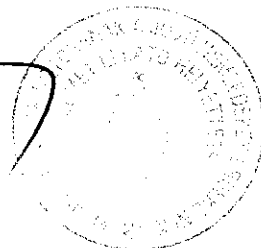
1. A vizsgálat során feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásság orvoslása, jövőbeni elkerülése érdekében az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Nagyatád Város Önkormányzatának Jegyzőjét, hogy a jövőben gyakorolja környezetvédelmi hatósági (hulladékgazdálkodási) hatáskörét teljes körűen, és éljen a hulladékgazdálkodásra vonatkozó szakterületi jogszabályok adta lehetőségeivel.
2. A vizsgálat során feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásság orvoslása érdekében az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Barcs Város Önkormányzatának Jegyzőjét, hogy mihamarabb – a végrehajtási jog elévülésére tekintettel - intézkedjen a végrehajtás elrendeléséről a hulladékok elszállítása, az érintett ingatlan állapotának mielőbbi rendezése érdekében.
3. Tekintettel arra, hogy az érintett hatóságok együttműködése hozzájárulhat az évek óta fennálló probléma mielőbbi megoldásához, az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük a Somogy Megyei Kormányhivatal vezetőjét, hogy a vizsgált ügyben segítse elő a kormányzati környezetvédelmi (hulladékgazdálkodási) feladatok területi végrehajtását az érintett hatóságok együttműködésének előmozdításán keresztül, illetve működjön közre annak feltárásában, hogy az önhibáján kívül forráshiányos település milyen módon segíthető.

Figyelemmel arra, hogy a hatályos szabályozás alapján nem zárható ki, hogy hasonló esetek az országban bárhol előforduljanak, figyelemfelhívásként és tájékoztatásul jelentésünket megküldjük a Miniszterelnökséget vezető miniszter és a belügyminiszter számára annak megfontolására, hogy milyen esetleges iránymutatásokkal, intézkedésekkel, illetve támogatások biztosítása révén érhető el, hogy az önkormányzatok környezetvédelmi hatósági feladataiknak maradéktalanul eleget tudjanak tenni.

Budapest, 2018. 07.13.

Dr. Bándi Gyula

Dr. Székely László